

Sygn. akt II UK 612/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku Wyższej Szkoły [...] w W. i J.K. .
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2016 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 2 grudnia 2013 r., VIII U (...), w sprawie z odwołania Wyższej Szkoły [...] w W. i J.K. o podleganie ubezpieczeniom społecznym. Sąd pierwszej instancji zmienił decyzję organu rentowego z dnia 22 marca 2012 r., stwierdzając, że J.K. jako osoba wykonująca umowę o dzieło u płatnika składek (Wyższej Szkoły [...] w W.) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 25 października 2003 r. do 28 lutego 2004 r.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego organ rentowy wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie kilkunastu przepisów prawa materialnego oraz procesowego. Skarżący organ uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powołaniem się okoliczność, że skarga jest „oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przepisów prawa materialnego”. Według skarżącego, w analizowanej sprawie nieprawidłowo uznano, że wykonywana przez J.K. umowa na wygłoszenie wykładów była umową o dzieło, podczas gdy miała ona charakter umowy cywilnoprawnej wykonywanej w ramach świadczenia usług edukacyjnych, do których z mocy art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia. Tym samym Sąd Apelacyjny wadliwie zastosował art. 65 § 1 i § 2 oraz art. 627 k.c. Zdaniem organu, J.K. jako wykładowca nie tylko przygotowywał wykład i dokonywał jego wygłoszenia, ale też „udzielał wskazówek co do przyjmowania postawy, odpowiedniego zachowania w celu osiągnięcia stosownego celu, zamiaru”. Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty naruszył przepisy prawa materialnego, skoro w tych okolicznościach uznał, że powstało dzieło, „czego nie można uzasadnić”. Według skarżącego organu, wykładowca „nie może w sposób umowny z zamawiającym określić sposobu zachowania się słuchaczy oraz treści ich wypowiedzi, które były indywidualne i zależne od osobowości danego słuchacza i dlatego też nie można określić konkretnego rezultatu do osiągnięcia a następnie odebrać go przez zamawiającego”. Umowa o dzieło, której przedmiotem jest stworzenie bliżej nieokreślonego dzieła, nie odpowiada więc znamionom określonym w art. 627 k.c. Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę kwestionowanego wyroku Sądu Apelacyjnego i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego przez oddalenie odwołania i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi Apelacyjnemu sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną J.K. wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Organ rentowy uzasadnił konieczność przyjęcia niniejszej skargi do rozpoznania powołaniem się na jej oczywistą zasadność, wynikającą z faktu, że w sprawie doszło do naruszenia wybranych przepisów Kodeksu cywilnego określających znamiona typowe dla umów o dzieło (umów rezultatu) oraz umów zlecenia (umów starannego działania) przez to, że Sąd Apelacyjny dokonał wadliwej kwalifikacji spornej umowy o prowadzenie wykładów, która łączyła odwołujących się w okresie wymienionym w decyzji. Tego poglądu Sąd Najwyższy jednak nie podziela, bo zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym w judykaturze, o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić zwłaszcza wtedy, gdy skarżący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w istocie powołuje się na zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, które w postępowaniu kasacyjnym są niedopuszczalne z mocy art. 398³ § 3 k.p.c. W obowiązującym stanie prawnym sąd kasacyjny, będący „sądem prawa”, nie jest uprawniony do badania prawidłowości ustaleń faktycznych i oceny dowodów przeprowadzonych przez sąd drugiej instancji („sąd faktu”). Konsekwencją tego stanu rzeczy jest, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (a nie „rozpoznawaniu sprawy” - co ma miejsce w postępowaniu odwoławczym) pozostaje związany ustaleniami faktycznymi sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a to wiążące wyklucza możliwość badania w postępowaniu kasacyjnym, czy sąd drugiej instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, jak również uniemożliwia sądowi kasacyjnemu ponowną ocenę dokonanych ustaleń faktycznych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76 i z dnia 9 stycznia 2008 r., III UK 88/07, LEX nr 448837).

Chociaż skarżący organ dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się - formalnie - na oczywistą obrazę przepisów prawa materialnego, polegającą na ich zastosowaniu (art. 627 k.c.) albo niezastosowaniu (art. 734 i 750 k.c.) w odniesieniu do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, to przyjęta we wniosku konstrukcja w gruncie rzeczy świadczy o zanegowaniu przez organ ustaleń faktycznych Sądów *meriti*, którymi Sąd Najwyższy pozostaje związany. Z kolei taki zabieg jest procesowo nieskuteczny w tym sensie, że jego następstwem nie może być przyjęcie skargi do rozpoznania. W ogólnym

rozrachunku należy zatem przyjąć, że skargi wniesionej przez organ rentowy nie sposób uznać za „oczywiście uzasadnioną” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a kwestionowany wyrok Sądu Apelacyjnego nie jest dotknięty kardynalnymi brakami, widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurydycznej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

as